Vad texten angår, skiljer den sig i någon mån från nyssnämnda skalbaggarbeten, i det den mindre än dessa ådagalägger — i vissa avseenden åtminstone — ett personligt arbete. Underligt är emellertid ej detta, då gruppen delvis är mycket svårbearbetad. Särskilt gäller detta nematinerna, vilkas systematik ännu tarvar omsorgsfull utredning. Helt säkert ha dock de båda författarna med hjälp av den tillgängliga litteraturen gjort vad göras kunde och deras arbete kan därför med nöje rekommenderas envar, som önskar sätta sig in i ämnet. Häftets pris är Kr. 2: 25.

A. T.

Die Insekten Mitteleuropas insbesondere Deutschlands. Herausgegeben von Prof. Dr. CHR. SCHRÖDER.

Bd. II. Die Ameisen von H. STITZ. — Die Schlupf- und Brackwespen von O. SCHMIEDEKNECHT. Stuttgart 1914.

Bd. III. Die Gallwespen von J. J. KIEFFER. — Die Blatt- und Holzwespen von E. ENSLIN. Stuttgart 1914. — Varje band pris häftat Mk. 7: 20, bundet Mk. 8: —

Detta arbete, varav blott ovan anförda två band hittills utkommit, bådar att bli ett för varje allmäntintresserad entomolog oumbärligt uppslagsverk. Det avser ej att utgöra en fullständig fauna över Mellaneuropas insekter, utan upptager blott alla kända släkten och ett urval viktigare arter. Ej minst värdefullt blir det därigenom, att den »allmänna delen» är så utförlig och up to date. Man får här bl. a. en utförlig översikt av respektive gruppers yttre och inre organisation samt av deras biologi, varvid alla moderna synpunkter beaktats. Dessutom givas i särskilda kapitel värdefulla anvisningar för studier och insamling. Så t. ex. lämnas beträffande myrorna en redogörelse för de tekniska hjälpmedel den moderne myrforskaren betjänar sig av. Synnerligen intressant är KIEFFERS skildring av cynipidernas generationsväxling och gallbildningarnas orsak, uppkomst och byggnad m. m. Till varje behandlad insektgrupp är fogad en värdefull litteraturförteckning.

Verket, som illustreras av talrika textbilder och färglagda planscher, kan på det varmaste rekommenderas, så mycket mer som priset i förhållande till valutan är ringa.

A. T.

* * *

VILH. BERGSØE. **Fra Mark og Skov. Billeder av insekternes liv** i ny bearbejdelse av C. WESENBERG-LUND. — I og II. København og Kristiania. Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag 1915—1916. Pris pr band Kr. 3: 60. —

Det är nu många år sedan VILH. BERGSØE's berömda naturskildringar »Fra Mark og Skov» utkom och för den nuvarande

yngre generationen är den väl alldeles okänd. Få populärvetenskapliga böcker på nordiskt språk ha rönt ett sådant erkännande som denna, ej blott på grund av det rika och sakliga innehållet utan ock på grund av det språkligt mästerliga framställningssättet. De senare åren ha ej heller mäktat frambringa något motsvarande. BERGSØE's bok har länge varit utgången ur bokhandeln och har dessutom — åtminstone inom Sverige — varit ett svåråtkomligt arbete. En ny upplaga var därför önskvärd. Och då vi nu, trettiofem år senare, hälsa den nya upplagan välkommen, så göra vi det desto hellre, som den framträder fullt modernt omskapad, låt vara så radikalt, att den ter sig snarare som en helt annan bok än BERGSØE's originalupplaga. Visst har den förlorat något av sin folkliga läggning. Den har blivit en stor och fyllig handbok i biologi med specialhänsyn till insektvärlden. Och som sådan förlorar den kanske en del av den bredare publiken, man vinner för lång tid framåt en stadig trupp av gynnare bland den studerande ungdomen och förresten bland alla andra som helt eller delvis ägna sig åt naturstudier, ej minst entomologerna. Mannen, som omskapat BERGSØE's bok, som satt prägeln på den nya upplagan, är C. WESENBERG-LUND. Någon presentation behöves ej för svenska entomologer och skulle till äventyrs några av dem ej känna honom, så behövs blott en hänvisning till SIMON BENGTSON's här införda recension av hans arbete »Insektlivet i ferske Vande».

Det skulle föra oss för långt att närmare ingå på en redogörelse för innehållet i »Fra Mark og Skov». Blott några ord. Efter en framställning av insekternas byggnad, utveckling o. s. v. behandlas i »Anden Bog» insekternas förhållande till människan. Här få vi en god populär framställning av kulturväxternas fiender, rovdjuren och parasiterna, som hjälpa oss i kampen mot dem, människans personliga fiender bland insekterna, husdjurens plågoandar o. s. v.

I bokens tredje avsnitt behandlas insekternas förhållande till den omgivande naturen: ett helt kapitel om blommorna och insekterna och ett om de fenomen vi kalla »skyddande likhet», m. m. Så följer det fjärde avsnittet om de samhällsbildande insekterna, termiter, myror, bin, humlor, o. s. v. Här behandlas också de på ett ännu gryende socialt stadium levande grävsteklarna och bien.

Till hjälp för svenska och norska läsare bifogas till sist ett par värdefulla ordlistor till förståelse av de danska djurnamnen.

Ett begrepp om verkets fyllighet ge sidoantal och illustrationer, resp. 1,169 och 917. Härtill kommer en mängd planschbilagor.

Genom utgivandet av denna nya utvidgade upplaga av »Fra Mark og Skov» torde väl det Gyldendalska förlaget ha slagit ett rekord. Jag tror knappast någon annan av våra nordiska

förläggare skulle vågat sig på utgivandet av ett så voluminöst och rikt illustrerat arbete till ett så billigt pris som detta. Man må önska företaget all framgång. Säkert skall detta gedigna arbete bland oss svenskar vinna många vänner.

A. T.

J. H. Fabre. »**Instinktets Mysterier**» hos insekter og edderkopper. Andet Oplag. — »**Skik og brug hos insekterne**». Båda översatta till danska språket av W. Dreyer. Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag. København 1916. Pris pr volym 3 kr.

Få entomologiska forskare ha som Fabre varit i ordets vidsträcktaste mening populära. Hans serie biologiska studier »Souvenirs entomologiques» äro ju kända över hela världen, värderade av fackmannen för den grundliga utredningen av en mångfald insektarters levnadsförhållanden och den snillrika tolkningen av yttringarna av insekternas själsliv, uppskattade av den stora allmänheten dessutom på grund av en mästerlig och medryckande prosakonst. För de icke romanska folken torde emellertid Fabre's arbeten varit mest bekanta till namnet, ty det populära språket med sina skiftande och ofta bildlika uttryckssätt erbjuder synnerligen stora svårigheter att i detalj förstå. För den svenska allmänheten voro nog Fabre's skrifter så gott som alldeles okända, tills Nils Lago-Lengqvist 1911 utgav i översättning brottstycken ur »Souvenirs entomologiques». De nu av dansken W. Dreyer översatta delarna komplettera vår bekantskap med Fabre högst väsentligt, ty blott några få stycken återfinnas i Lago-Lengqvist's översättning.

På mig har den Dreyerska översättningen gjort det allra bästa intryck och synes det, som om han vid densammas utförande lyckats bättre än den svenske översättaren samt har i varje fall trognare följt originalet.

Fabre's arbeten behöva ju ingen rekommendation. Varje entomolog har ju rent av skyldighet taga kännedom om dem. I de danska böckerna finna vi bl. a. följande stycken översatta: i »Instinktets Mysterier»: »Den grønne løvgræshoppe» (Locusta viridissima), »Empusaen» (en rovskräcka [Empusa pauperata]), »Træbukken» (Cerambyx miles), »Aadselgraverne» (Necrophorerna), »Spyfluen», »Fyrrens processionsspindere» (Cnethocampa pinivora), »Eumeniderne» (murargetingar), »Osmierna» (bin, Osmia-arter) samt flere artiklar om spindlar; i »Skik og Brug hos Insekterne»: »Cikaden», »Den andægtige Knæler» (bönsyrsan — Mantis-art), »Guldløbebillen», »Murerbierne» (Chalicodoma sp.), »Aertens Snudebille» m. fl.

De båda böckerna framträda i gedigen utstyrsel med talrika planscher och äro väl värda sitt pris.

A. T.